

Izvještaji o radu

KOMISIJA ZA SPELEOLOGIJU PSH U 1980—81. GODINI

KSPSH je kao koordinator rada speleoloških odsjeka planinarskih društava u Hrvatskoj u 1980. godini ostvarila više akcija i to: organizirala je održavanje Zbora planinara-speleologa Hrvatske u Zagrebu, zajedno s Planinarskim savezom Zagreba, održala je republički speleološki logor na Biokovu, i bila je domaćin Savjetovanja o samospašavanju na Sijemenu. Osim toga planinari-speleolozi iz Hrvatske sudjelovali su u speleološkim akcijama drugih saveza i organizacija, kao npr. na sastanku KKSPSJ u Cetinju, na Zboru speleologa Slovenije, na Kongresu speleologa Jugoslavije na Borskom jezeru, i na Međunarodnom festivalu speleološkog filma u Francuskoj. Tokom godine održani su ispit na kojima je 4 kandidata steklo naziv »speleolog«, a 9 »speleologa« je prošlo seminar i položilo ispit za naziv »instruktor speleologije« na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu. Nastavljeni su radovi na izmjenama i dopunama »Tumača zapsnika speleoloških istraživanja«, i na pisanju i prikupljanju članaka za »Speleološki priručnik«. KSPSH je imala namjeru u proljeće 1980. godine organizirati Osijsku ekspediciju u Venezuelu, ali zbog pogoršanja političkih prilika u toj zemlji KSPSH nije uspjela dobiti potrebne dokumente za ostvarenje ekspedicije.

Djelatnost u 1981. godini odvijala se putem redovitih sastanaka, kojih je u toj godini bilo 10. Na njima su redovno sudjelovali članovi speleoloških odsjeka iz Zagreba, a povremeno i članovi iz Samobora, Karlova, Rijeke i Splita. Bilo je 4 vrste djelatnosti:

I. SKOLOVANJE

1. KSPSH je potpomogla Zagrebačku speleološku školu (pokloni učesnicima škole), Karlovačku speleološku školu (osigurala predavača-instruktor), dala je predavače za predmet »Speleologija« na planinarskoj školi PD »Zagreb-matica« i PD »Sijemes«, a također i Stanicu vodiča Zagreb.

2. KSPSH je 22. VI održala ispit na kojem je planinarski naziv »speleolog« steklo 7 kandidata («Željezničar» 1 i »Sutjeska« 6).

3. ISZ i PSH su 6. IV u domu PSH održali promociju instruktora PSH na kojoj je devetorici članova SO-a (iz »Velebita« 6 i »Željezničara« 3) uručena značka i legitimacija »Instruktora speleologije«.

II. SPELEOLOŠKI SKUPOVI

1. Na tematskoj konferenciji o školovanju planinarskog kadra u Jugoslaviji, održanoj 9—10. V u Novom Sadu, po pitanju školovanja planinara-speleologa, sudjelovao je jedan predstavnik KSPSH.

2. Sastanak KKSPSJ održan na planinarskom domu na Ostru od 13—14. VI, kojega je domaćin bila KSPSH, sudjelovalo je 6 učesnika iz Zagreba.

3. Na VIII međunarodnom speleološkom kongresu održanom u SAD od 18—24. VII sudjelovala su i dva planinara-speleologa iz Zagreba, a financijski pomogla im je uz ostalo i KSPSH.

4. Konferencija speleoloških odsjeka održana 12. XII na planinarskom domu na Sijemenu, povodom 25-te obilježnice rada KSPSH, na kojoj je sudjelovalo 28 sudionika.

5. Dne 12—13. XII održano je na Sijemenu u planinarskom domu »Runolist« Savjetovanje o savladavanju vodenih prepreka u speleološkim objektima, kojega je domaćin bila KSPSH, a organizirala ga je KKSPSJ. Prisustvovalo je 38 učesnika od čega 13 iz Hrvatske.

III. AKCIJE NA TERENU

1. Pripreme za speleološku ekspediciju u Francusku su obuhvatile spuštanje u duboke jame Hrvatske: Jama Balinka —283 m, Jama Podgračiče II —329 m, Jama kod Rašpora —355 m, Ponor na Bujevcu —534 m, Jama za Kamenitim vratima —320 m, te Jama Sniezna u Poljskoj —769 m.

2. Speleološki logor na Biokovu je održan od 19—27. VII, a sudjelovalo je 35 učesnika iz 4 SO-a iz Hrvatske, i 4 speleologa iz Francuske (u sklopu priprema za ekspediciju), na kojem je istraženo 12 jama (najveća dubina —220 m).

3. KSPSH i dalje organizira dežurstvo i vođenje po špilji Vetrnici kraj Zagreba, nedjeljom i praznikom. Do IX mjes. je brigu o špilji imao Damir Prlovec, a nakon odlaska u JNA, tu je dužnost preuzeo Juraj Posarić.

IV. IZDAVAČKA DJELATNOST

1. Na konferenciji PSH održanoj 4. IV usvojen je novi Pravilnik o speleološkoj djelatnosti u PSH koji je umnožen i dostavljen svim SO-ima.

2. Mladen Garašić i Radovan Čepeljak su dovršili II izdanje Tumača zapsnika speleoloških istraživanja, i rukopis je predan u štampu.

3. Članovi SO PD »Željezničar« iz Zagreba skupljaju materijal za »Mali vodič po uređenim špiljama Hrvatske«, koji je u fazi pripreme za štampu.

4. Materijal za Speleološki priručnik pristižu. Sakupljeno je oko 70% materijala.

Vlado Božić

KOORDINACIJSKA KOMISIJA ZA SPELEOLOGIJU PSJ U 1980—81. GODINI

Plan rada KKSPSJ za 1980. godinu ostvaren je u potpunosti. Održan je sastanak KKSPSJ u Cetinju 24. i 25. V, jedan predstavnik KKSPSJ je sudjelovao na speleološkom predkongresu u Bugarstoj od 22—28. IX, predsjednik KKSPSJ je sudjelovao na VIII kongresu speleologa Jugoslavije na Borskom jezeru od 26—27. X, i održano je Savjetovanje o samospašavanju u speleološkim objektima na Sijemenu kraj Zagreba od 13—15. XII. Komisiji predstoji izrada novog pravilnika na osnovi novog statuta PSJ.

Poteškoće u radu KKSPSJ su rezultat smanjenog budžeta PSJ, zbog kojeg su izostala financijska sredstva za pokrivanje troškova Savjetovanja u Naime, na Predsjedstvu PSJ je dogovoreno da KKSPSJ planira održavanje Savjetovanja o samospašavanju i organizira ga, a troškove sudjelovanja će snositi republički planinarski savezi. Međutim, kad je trebalo na Savjetovanje poslati učesnike, savezi nisu imali novaca, pa je učesnike iz Makedonije financiralo planinarsko-speleološko društvo »Peonie« u Skoplju, a učesnika iz BiH Speleološko društvo »Osnansko-Hercegovački krst« iz Sarajeva. Jedino je učesnicima iz Hrvatske troškove snosio PSH. Taj se je problem, nažalost, protegao i u 1981. godinu. Osim toga izvjesne poteškoće u radu KKSPSJ stvara i nedovoljno ažurnost kancelarija pojedinih planinarskih saveza i nedovoljno razumijevanje predsjedništva pojedinih saveza za speleološki rad.

U 1981. god. KKSPSJ radila je prema planu. Predsjednik KKSPSJ je kao član delegacije PSH sudjelovao u radu Tematske konferencije o školovanju planinara održane u Novom Sadu 9. i 10. V 1981.

304. U planinarskom domu na Ostru kraj Zagreba održan je 12. i 14. IV 1981. god. sastanak KKSPSJ, a na planinarskom domu »Runolist« na Sijemenu kraj Zagreba održano je Savjetovanje o savladavanju vodenih prepreka u speleološkim objektima.

Vlado Božić

SPELEOLOŠKI ODSJEK PDS »VELEBIT« U 1980—81. GODINI

U 1980. g. bilježimo porast speleološke djelatnosti u odnosu na 1979. g. s obzirom na kvalitetu istraženih objekata. Od 115 izlazaka na teren bilo je 73 kraćih planinarskih izleta, 10 većih planinarskih izleta odnosno tura, 28 posjeta speleološkim objektima, 12 istraživanja, 8 vježbi, 2 speleološka logora i dva orientaciona takmičenja. Istraženo je topografski i fotografski snimljeno 20 speleoloških objekata (15 jama i 5 spilja). Regognostrirano je 6 speleoloških objekata. Tokom godine održano je 27 sastanaka od kojih su 24 bila popraćena projekci-

Jama diapozitiva, a 5 kino-projekcijama. Na sastancima je bilo prosječno 15 članova. U radu održano aktivno sudjelovanje 50 članova, 30 muških i 20 ženskih. Od toga su 22 speleolozi pripravnici, 6 speleolozi sa zvanjem instruktora i 7 pripadnika GSS-a.

Treba istaknuti dvije speleološke istraživačke akcije i to: istraživanja na Biokovu i Velikoj Kapeli te speleološki logor na Mametu. Organizator i vođa speleološkog logora na Biokovu bio je član našeg odsjeka Đuro Sekelj. Na tom logoru su naši članovi zajedno sa članovima nekih drugih SO-a iz cijele Hrvatske istražili nekoliko jama od kojih je najznačajnija Jama pod Kamentinim vratima, dubine 520 m (na čije dno su se spustili D. Sekelj i K. Erhardt). Ovo istraživanje je još jednom pokazalo da se danas primjenjuju moderne tehnike, za samo nekoliko dana mogu rekonstruirati, izmjeriti i topografski i fotografski snimiti objekti ovako velikih razmjera. Drugo važno istraživanje je istraživanje na Velikoj Kapeli, gdje su članovi našeg odsjeka istražili i snimili 4 jame i jednu spilju. Od tih objekata značajne su dvije jame dubine 99 i 65 m, te spilja dužine 70 metara.

Speleološki logor na jami Mamet značajan je zbog toga, što je prvi puta u Hrvatskoj savladana dvjesto-metarska vertikala u komadu sa najlonskim štrikovima (R. Erhardt) uz prilazak preko čvora. To je još jedan prilog afirmaciji moderne speleološke tehnike.

Četiri dio djelatnosti odvijao se na raznim simpozijima, planinarsko-speleološkim susretima, kongresima i festivalima. Tako su na primjere Bojivo Vrhek i Marijan Cepelak prisustvovali Plenumu speleologa PSH, zatim Boris Vrhek i Đuro Sekelj Kongresu speleologa Jugoslavije na Borskom jezeru, zatim Damir Prelovec i Boris Žiljak Seminaru o spšavanju iz speleoloških objekata, koje je održano u planinarskom domu »Runolist«, a jedan od organizatora bio je Boris Vrhek.

Značajno je spomenuti i sudjelovanje Radovana Cepelaka na III internacionalnom festivalu planinarskog filma u Francuskoj, na kojem je za svoj film »Snimanje« bio nagrađen. Naši članovi sudjelovali su na dva orijentacijska takmičenja. Organizator jednoga od njih — XIII zagrebačkog orijentacijskog natjecanja bio je Damir Prelovec. Šest članova sudjelovalo je na natježu pri Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu i promovirano je za instruktore-speleologe.

I ove je godine održana i uspješno završena Zagrebačka speleološka škola, četrnaesta po redu, pod vodstvom Roberta Jagodića. Suradnja s ostalim zagrebačkim speleološkim odsjecima odvijala se kroz sudjelovanje naših članova na istraživačkim akcijama drugih odsjeka, kao i kroz sudjelovanje članova drugih odsjeka na akcijama SO PDS »Velebite«.

Održano je speleološko veče u planinarskom domu »Runolist« koje je organizirao D. Sekelj. Od promagandnih akcija vrijedno je spomenuti predavanje uz projekciju dia-pozitiva o logoru na Biokovu, koje su u prostorijama Studentskog centra održali D. Sekelj i R. Erhardt.

D. Sekelj je održao predavanje o speleologiji na Elektrotehničkom fakultetu, a Radovan Cepelak u PD »Sljeme«.

Također treba istaknuti članke i reportaže u dnevnoj i tjednoj štampi, te stalnu suradnju s časopisima »Speleo« i »Naše planine«. Sastanke odsjeka uspješno je vodio pročelnik Đuro Sekelj.

U 1981. godini zabilježen je porast djelatnosti s obzirom na broj istraženih objekata. Od 99 jez-lazaka na teren, bilo je 38 kraćih planinarskih izleta, 21 tura — odnosno duži planinarski izlet, zatim 9 speleoloških istraživanja, 18 posjeta speleoloških objekata, 7 vježbi, 1 speleološki logor, te 1 orijentaciono natjecanje i 4 sudjelovanja na skijaškim, odnosno »langlaufersk.m.« natjecanjima. Istraženo je, te topografski snimljeno 30 speleoloških objekata i to 5 spilja i 25 jama. Tokom godine održano je 46 sastanaka, od kojih je 30 bilo popraćeno projekcijama dia-pozitiva, a 9 kino-projekcijama.

Na sastancima, koje je uspješno vodio pročelnik Jurica Sekelj, bilo je prosječno 18 članova. U radu odsjeka aktivno sudjeluje 45 članova — 19 ženskih i 26 muških. Od toga su 21 speleolozi pripravnici, 6 speleolozi sa zvanjem instruktora i 6 pripadnici GSS-a.

Na početku je rečeno, da je porasla speleološka djelatnost, što najlakše možemo argumentirati dobrim akcijama. Naime, prvo istraživanje u 1981. godini organizirano je speleološko-pripravnik Ivica Nemeš u područje Donjeg Kosinja u Lici. U akciji je sudjelovalo 9 članova speleološkog odsjeka koji su istražili 6 speleoloških objekata. Nakon toga počelo je istraživanje područja Ramno korito na južnom Velebitu, koje je vodio speleološko-pripravnik Draško Ivanović, a sudjelovalo je ukupno 9 članova odsjeka. U nekoliko navrata na tom području istraženo je 6 speleoloških objekata. Zatim dolazi speleološki logor na Lici, kojim koji je vodio naš član speleološko-pripravnik Robert Erhardt. Na tom logoru istraženo je 11 speleoloških objekata, a naši članovi sudjelovali su u istraživanju 9 objekata. Najdublja istražena jama bila je Medena jama sa dubinom 220 metara, koja je bila rekonstruirana na prethodnom speleološkom logoru 1980. godine. Naša daljnja speleološka aktivnost temelji se na istraživanju u Tršću, koje je vođo speleološko-instruktor Jurica Sekelj, kojim prilikom su istražena 3 speleološka objekta, uz sudjelovanje 6 naših članova i nekolicine članova Planinarskog društva »Rudnik« iz Tršća. Zatim, u tri navrata, istražuje se područje podno Risnjaka u Gorskot kotaru pod vodstvom speleološko-pripravnika Roberta Erhardta i speleološko-instruktor Radovana Cepelaka, uz sudjelovanje 17 članova odsjeka, i tada su istražena 3 speleološka objekta, od kojih je najdublja Jama pod Travnčkom sa 180 metara dubine i 130 metara dužine. Značajan je podatak da je u Mijatovoj jami istraženo 51,50 metara novog kanala. Vrijedno je istaknuti i to da se naš član speleološko-pripravnik Boris Žiljak u sklopu priprema za ekspediciju u Francusku spustio na dno Bunjeve.

Ostali dio djelatnosti odvijao se na raznim simpozijima, planinarsko-speleološkim susretima, speleološkim večerima, a isto tako PDS »Velebite« imao je i službene predstavničke, Željku Vendlir i Radovana Cepelaka, na IV internacionalnom festivalu speleološkog filma u Francuskoj, koji je trajao od 01. do 06. IX 1981. godine. Naši članovi sudjelovali su i na natjecanjima u skijaškom trenanju, koje su organizirali prvenstvu Zagreba u orijentaciji, koje je organizirao naš član Marijan Cepelak. Još je važno napomenuti sudjelovanje Jurice Sekelja u alpinističkoj ekspediciji na Kavkaz.

I ove godine održana je i uspješno završena Zagrebačka speleološka škola, petnaesta po redu, pod vodstvom speleologa instruktora Damira Preloveca.

Suradnja s ostalim speleološkim odsjecima odvijala se kroz sudjelovanje naših članova na istraživačkim akcijama drugih odsjeka, kao i kroz sudjelovanje članova drugih odsjeka na akcijama Speleološkog odsjeka PDS »Velebite«. Za tu suradnju značajna su i predavanja Radovana Cepelaka u Planinarskom društvu »Gratičar«, u sklopu planinarske škole, pod temom »Speleološka orijentacija«, u Planinarskom društvu »Sljeme«, također u sklopu planinarske škole, pod temom »Film i fotografija u speleologiji«, te predavanje u Radničkom sveučilištu »Moša Pijade« pod temom »Speleologija«, uz projekciju filma.

Treba istaknuti da su naši članovi pisali članke i reportaže u speleološkim istraživanjima i speleološkom radu za dnevnu i tjednu štampu, te suradivali s časopisom »Naše planine«.

Robert Erhardt (tajnik 1980) i Majda Nemeš (tajnica 1981)

SO PD »MOSOR« U 1980. GODINI

Godina 1980. bila je izuzetno značajna po djelatnosti i angažiranju u radu članova. Održano je 49 sastanaka, kojima je u prosjeku prisustvovalo 10 članova. Odsjek broji 33 člana (24 muška i 9 ženskih) od toga 5 speleolozi, 25 pripadnika i 3 suradnika. Njih 6 članovi su GSS-a i to 2 gorski spasavaoca i 4 pripravnik. Izvršena je posjeta u 19 speleoloških objekata (16 jama i 3 spilje), gdje je bilo prisutno 210 učesnika. Istražena su 34 speleološka objekta (25 jama i 9 spilja), na kojima je ukupno bilo 171 učesnik.

Za praznike i svibnja SO je organizirao istraživanje jame Podmetence na Mosoru, gdje je postignuta dubina od — 180 m. Jama Javorska II na

Mosoru istražena je u kolovozu, a za sada je najdublja jama na Bjelogoru na kojoj je postaruta dubina — 215 m. Na traženje RO »Jadrnankamen«, članovi SO-a istražili su Cavernu otkrivenu u kamenolomu Srijane-Putišće, zbog nastavka daljnjih radova u kamenolomu. Akciju vođenja posmrtnih ostataka dvoje partizana iz 20 m. duboke jame u Bogdanovicima, izveli su članovi SO-a, u suradnji sa Općinskim sudom iz Splita. Za praktičke 20. studenog održan je speleološki logor na Mosoru (Domanove staje — Kotelnice), gdje je bilo prisutno 16 članova SO-a. Zbog lošeg vremena posjećen je samo 1 speleološki objekt, te plan nije u potpunosti ostvaren. Također su članovi bili i na Saveznom speleološkom logoru na Biokovu (Lađena) koncem srpnja 1980. g.

Za članove SO-a i ostale članove PD »Mosor« održano je 10 predavanja u prostorijama društva. Za Stanicu GSS-Split naši članovi održali su 5 predavanja o speleologiji. Jedno predavanje organiziralo je u Mjesnoj zajednici Sućidar II, a drugo u Makarskoj. Za članove planinarske sekcije »A. Bedalov« — PD »Mosor« — Kaštel Kambelovca održano je 10 predavanja u prostorijama društva, ni izlet na izvor Cetine, sa posjetom Velikoj Culumovoj pećini. Ako tome dodamo 11 članaka naših članova u raznim časopisima, možemo kažati da smo se obilno ove godine angažirali na propagandi speleologije.

Na otvaranju planinarske sezone na Kozjaku naša ekipa na orijentacijskom takmičenju zauzela je III mjesto. Na Zboru speleologa PSH u Zagrebu 12. 4. prisustvovalo je 6 članova SO-a. VI. splitska speleološka škola organizirana je u vremenu od 17. 10. do 01. 12. u školu se prijavilo 31 polaznika, a završilo je s uspjehom 13. Voda škole bio je G. Gabrić. Prigodom proslave 55 godišnjice PD »Mosor« u domu JNA organizirana je izložba sa prikazom speleološke aktivnosti SO-a.

Sredstva za sanaciju i zaštitu »Duderine jame« — Dugopolje, u kojoj je pronađena čovječja ribica, Jevčevina su tek pri kraju godine, pa će se taj zadatak realizirati u sljedećoj godini.

Članovi Enver Strkijević i Miran Požegar polagali su 29. 12. 80. g. u Splitu ispit za zvanje speleologa, koji su sa uspjehom položili i dobili značke s brojem 66 i 67.

Pri kraju godine djelatnost je bila nešto manja, zbog održavanja VI. splitske speleološke škole, te zbog odlaska nekoliko članova u JNA. Zbog nedostatka sredstava u ovoj godini, nije se mnogo napravilo u nabavi nove opreme. Izvršeni su radovi na popravci speleoloških ljestvica, a kupljena su i dva vodonepropusna odjela. PSH je prigodom 55 godišnjice društva poklonilo SO-u jedno 40 m dinamičko užje. Članovi SO-a trudili su se na kompletiranju osobne speleološke opreme. Angažirani u raznim odborima i komisijama PD »Mosor« članovi SO-a na taj način uspješno doprinose razvoju planinarstva i PD »Mosor«.

SO PD »MOSOR« U 1981. GODINI

U 1981. g. održano je 45 sastanaka kojima je prosječno prisustvovalo 11 članova. Odsjek broji ukupno 23 aktivna člana (17 muških i 6 ženskih), od toga 2 speleologa, 16 pripravnika i 2 suradnika. Njih 6 članova su GSS-a i to 2 suradnika i 4 pripravnika. Izvršena je posjeta u 23 speleološka objekta (14 jama i 9 špilje), gdje je prisustvovalo 128 članova SO-a. Istražen je 31 speleološki objekt (28 jama i 3 špilje), gdje je prisustvovalo 143 člana SO-a. Osim istraživačkih akcija i akcija posjeta, izvršene su i 2 vježbe članova SO-a, s ciljem upoznavanja i rada s modernim tehničkim sredstvima. Akcija »Subra '81« bila je najveća akcija koju je odsjek poduzeo u ovoj godini. Ovom akcijom uspostavljena je i međudruštvena suradnja između PD »Mosor« iz Splita i PSD »Subra« iz Herceg-Novog. Akciju su predhodili kontakti i dogovori, a zatim je izvršeno i izviđanje terena u masivu Subre. Nakon toga u rujnu održan je 9-dnevni logor na planinarskom domu na Vratima. Tom prigodom 9 članova SO-a istražilo je ukupno 8 speleoloških objekata. Najveća dubina od — 188 m postignuta je u »Jami pod vilišnim guvnom I«. U još nekoliko objekata. Najveća dubina od — 188 m postignuta je u mo da će se ova međudruštvena suradnja nastaviti na obustrano zadovoljujuće, te da će se iduće 1982. g. u ljetu nastaviti i istraživanje loma Subre. I ove godine članovi SO-a bili su na Saveznom speleološkom logoru na Biokovu, ukupno 12 članova. Od jačih akcija možemo spomenuti i novootkri-

venu »Jamu na stazi« na Mosoru istraženu početkom srpnja. Daljnje napredovanje zaustavilo je na 131 metru jezero.

Saveznom savjetovanju o savladavanju vodenih prepreka u speleološkim objektima održanom na Sijemenu prisustvovala su 3 člana SO-a. Na poziv SO-a »Biokovo« iz Makarske dva člana SO-a izvršili su provjeru znanja (teoretski i praktično) za 9 polaznika speleološke škole održane u Makarskoj za članove SO »Biokovo«.

Radovi na zaštiti »Duderine jame« u Dugopolju, gdje je pronađena čovječja ribica, nisu tekli po planu. Napravljena su željezna vrata koja su prenesena do jame. Napravljeno je još nekoliko radnih akcija, u kojima je podignut pregradni zid od kamena, što prilično zaštićuje objekt od daljnjeg upadanja smeća. Preostalo je još da se montiraju željezna vrata i postavte table o zabrani bacanja smeća i otpadaka. Predviđeno će se izvršiti u sljedećoj godini. Speleološku školu nismo izveli u ovoj godini, a ona će biti izvedena po sedmi put u 1982. g.

Zahvaljujući u prvom redu razumijevanju i finansijskoj pomoći PD »Mosor« odsjek je izvršio nabavku nove osobne i kolektivne speleološke opreme. Na taj način omogućeno je istraživanje i dublji speleološki objekata, što dosad nije bilo moguće. Od užeta odsjek posjeduje oko 700 m staklikih i 400 m dinamičkih užeta.

Članovi odsjeka posebno su se angažirali u radu natičnog planinarskog društva. Održan je veći broj predavanja za članove društva i odsjeka, kao i predavanja u okviru planinarske škole. U radu Izvršnog odbora društva aktivno učestvuju tri člana SO-a. Na najvećoj društvenoj akciji »100 žena na vrh Mosora«, učestvovali su i bili na pomoći gotovo svi članovi SO-a. Na Društvenom radu u orijentacionom takmičenju učestvovali smo sa dvije ekipe. Radnim akcijama na obnovi Omladinske kuće — Lugarima učestvovali smo u manjem broju, zbog sprječivosti članova, ali u sljedećim akcijama bit ćemo brojniji.

Već nekoliko godina organizira se u nekom planinarskom domu i zajednički doček Nove godine, i obavezno čišćenja društvenih prostorija preuzeli su članovi SO-a, kao još jedan vid pomoći u radu natičnog planinarskog društva. Najveća odlika koja krasi članove SO-a »Mosor« je kolektivan rad i gađenje drugarstva, što je i doprinjelo da se ovako obilnim radom završi veoma uspješna i plodonosna 1981. godina.

Goran Gabrić

SPELEOLOŠKI ODSJEK PD JNA »SUTJESKA« U 1980. GODINI

Odsjek je tokom 1980. godine imao 68 članova (8 pristupnicama) od toga 29 ženskih i 40 muških, a održan je 41 redovan sastanak i jedna godišnja skupština. Prosječno je na sastancima bilo 11 članova.

Izvršeno je 103 različite akcije (prosječno 2 akcije tjedno), od kojih posebno treba istaknuti 23 istraživačke akcije, 42 speleološka posjeta, 24 planinarska izleta i tura, 10 akcija markiranja puteva, 5 predavanja itd.

Istraženo je 68 različitih speleoloških objekata, od kojih 19 nije u potpunosti istraženo. Posjećena su 24 različita speleološka objekta u čak 42 akcije (1 objekta u monostranstvu). Najznačajniji novoistraženi objekti su Jama pod Debelom glavom, Lednice kod Filipovica (96 m), Spilja Dure Curuvije (112m), Lednica na Bukovom vrhu (189 m), istraživanja u Tamići (1093 m) itd. U sklopu zajedničke akcije sa KSPSH istraživani su objekti na Biokovu. Jama pod Kamenitim vratima (320) i ostale.

Članovi odsjeka sudjelovali su na XI zborovanju slovenskih jamara u Ljubljani s jednim referatom, te na na 8. skupštini speleološka Jugoslavije sa 6 referata. Vrlo dobra suradnja je uspostavljena sa »Društvom za istraživanja i snimanja krških fenomena« iz Zagreba te su članovi u suradnji s roniocima ronili u nekim objektima s vodom.

13. ožujka 1981. godine održana je Zlatna značka PSH Speleološkom odsjeku PD JNA »Sutjeska« za uspješan protekli rad na polju planinarstva i speleologije, a Planinarski savez Zagreba Odsjeku poklonio jedno užje, kao priznanje najaktivnijeg odsjeka u 1980. god.

Mladen Garašić

